

Cizinci v Praze

V Praze je evidováno **148,4 tisíc cizinců**. Je to 35 % cizinců evidovaných na území celé České republiky. Nejvíce jich je z Ukrajiny, Ruska a Slovenska. Dominují mezi nimi osoby v mladém produktivním věku.

V tomto článku se věnujeme cizincům evidovaným v hlavním městě Praze. Údaje o počtech a základních strukturách cizinců vycházejí ze zdrojů Ředitelství služby cizinecké policie MV ČR. Údaje o zaměstnanosti cizinců přebírá ČSÚ ze zdrojů Ministerstva práce a sociálních věcí (údaje o cizincích s povolením k zaměstnání, o počtu informací o nástupu občanů EU/EHP a Švýcarska k výkonu práce, údaje o nástupu k výkonu práce cizinců s trvalým pobytem z ostatních zemí) a Ministerstva průmyslu a obchodu (údaje o cizincích s platným živnostenským oprávněním).

ČSÚ má k dispozici také další údaje o cizincích. Jsou to například data o vzdělávání cizinců nebo zdravotní péči o ně. Všechny tyto údaje naleznete v publikaci Cizinci v České republice, kterou každý rok vydává ČSÚ.

35 % cizinců v ČR eviduje Praha

V Praze bylo ke konci roku 2010 evidováno 148,4 tisíc cizinců. Je to téměř dvakrát více než v roce 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie a došlo k podstatným změnám ve způsobu zjišťování údajů o cizincích na našem území. Počty cizinců v Praze od roku 2004 meziročně rostly až do roku 2010. Nejvíce cizinců v Praze přibýlo mezi rokem 2006 a 2007, kdy se jejich počet zvýšil o jednu čtvrtinu (25 %). Naopak stagnaci jejich počtu jsme zaznamenali v roce 2010, který zůstal v podstatě na stejné úrovni roku 2009. Stagnace

Pod pojmem **cizinec** zde rozumíme cizince s trvalým pobytem, občany EU/EHP a Švýcarska a rodinné příslušníky s pobytem přechodným, občany tzv. třetích zemí s dlouhodobým pobytem, případně s vízy nad 90 dní.

počtu cizinců souvisela s nástupem ekonomické recese. Potvrdil se tak předpoklad, že cizinci se do Prahy

a České republiky stěhují především za pracovními příležitostmi.

V Praze je koncentrováno 35 % všech cizinců evidovaných na úze-

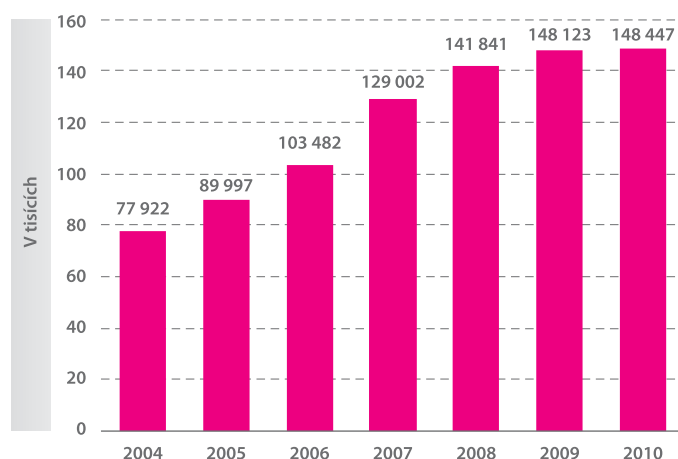
mí České republiky. Druhým krajem s nejvyšší koncentrací cizinců v rámci ČR je Středočeský kraj. Zde bylo ke konci roku 2010 evidováno 14 % všech cizinců v České republice. Cizinci ve Středočeském kraji se koncentrují zejména do okresů v okolí Prahy (Praha-východ a Praha-západ) a dále do okresu Mladá Boleslav, který je významným centrem průmyslu a také pracovních příležitostí v tomto odvětví.

Občané Ukrajiny a Ruska jsou nejčastějšími cizinci v Praze

Mezi evidovanými cizinci jsou v Praze nejpočetnější občané Ukrajiny. Ke konci roku 2010 jich bylo 49,2 tisíc. Tvoří tedy jednu třetinu z celkového počtu cizinců. Za nimi jsou občané Ruské federace (18,7 tisíc), Slovenska (17,6 tisíc) a Vietnamu (10,7 tisíc osob). Přes srovnatelné současné zastoupení občanů Ruska a Slovenska mezi cizinci (13 a 12 %) pozorujeme odlišný vývoj jejich počtu v posledních letech. Zatímco zastoupení Slováků se od roku 2004 zmenšilo (o 5 procentních bodů), zastoupení občanů Ruska se zvýšilo (o 3 p. b.).

Ve většině ostatních krajů jsou mezi cizinci nejvíce zastoupeni občané Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu. Rozmístění cizinců v ČR je pak dáno specifickými podmínkami jednotlivých krajů pro život a práci cizinců a také sousedstvím s jinými státy. V severozápadních Čechách výrazně dominují občané Vietnamu, naopak na severu Moravy a ve východních Čechách ob-

Počet evidovaných cizinců v hl. m. Praze (2004–2010)

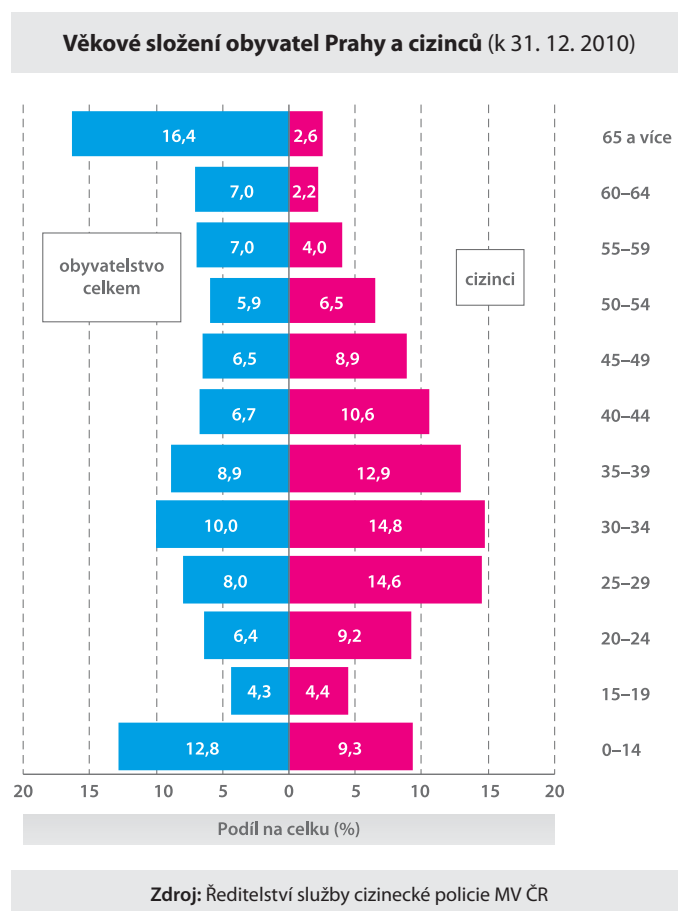

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie MV ČR

čané Polska a na východě Moravy občané Slovenska. Občané Německa nejčastěji žijí v Ústeckém kraji, Praze, Plzeňském a Karlovarském kraji. Specifická je z tohoto pohledu Praha a Karlovarský kraj, kde mají výrazné zastoupení Rusové. V obou těchto krajích jsou Rusové druhým nejpočetnějším státním občanstvím mezi cizinci.

Mezi evidovanými cizinci dominují v Praze osoby ve věku 30–34 let

Hlavním motivem pro migraci cizinců do České republiky je pracovní uplatnění. Praha je regionem, který nabízí velké množství pracovních příležitostí. Za nimi se stěhují především osoby v produktivním věku. Mezi evidovanými cizinci v Praze, ale také ostatních krajích, převládají osoby mladého produktivního věku. Cizinci ve věku 30–34 let tvoří v Praze 14,8 % celkové počtu cizinců. Následují cizinci ve věku 25–29 let tvořící 14,6 % cizinců a na třetím místě jsou osoby ve věku 35–39 let. Těch je 12,9 % celkové populace cizinců. Tyto věkové kategorie jsou nejpočetnější v populaci cizinců i v celkové populaci Prahy. Zastoupení cizinců v tomto věku je však výrazně větší než u pražské populace jako celku. Nejlépe je to

patrné na následujícím srovnání. Zatímco osob ve věku 25–39 let je v celé populaci Prahy více než jedna čtvrtina (26,9 %), cizinců v tomto věku je v celé populaci cizinců více než dvě pětiny (42,3 %). Naopak, zastoupení osob ve věku 65 a více let je mezi cizinci výrazně nižší než u celé populace Prahy jako celku.

Ke konci roku 2010 v Praze pracovalo 100,5 tisíc cizinců

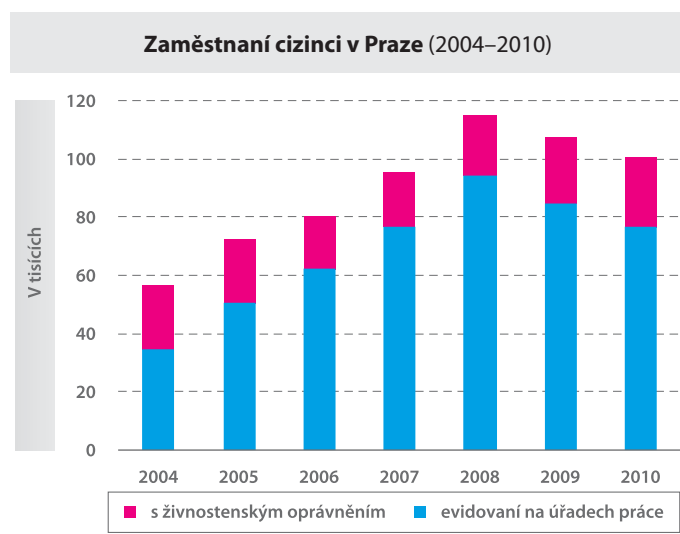
Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva průmyslu a obchodu bylo ke konci roku 2010 v Praze evidováno 100,5 tisíc pracujících cizinců. Do tohoto čísla jsou zahrnuti jak cizinci v postavení zaměstnanců (cizinci evidovaní na úřadech práce), tak cizinci s živnostenským oprávněním. Počet zaměstnaných cizinců rostl meziročně od roku 2004 až do roku 2008, kdy dosáhl vrcholu, tedy 114 tisíc zaměstnaných cizinců. Od tohoto roku počty zaměstnaných cizinců klesaly. V roce 2009 byl zaznamenán počátek ekonomické recese, docházelo k propouštění zaměstnanců a v ekonomice již nebylo tolik volných míst, kde by mohli být cizinci zaměstnáni.

Vzhledem k tomu, že hlavním motivem migrace do ČR je pra-

covní uplatnění, převažují mezi cizinci muži. Ke konci roku 2010 to bylo v Praze 63 % zaměstnaných cizinců. Zvýšený podíl mužů mezi zaměstnanými cizinci vyplývá i ze struktury zaměstnaných cizinců podle odvětví. Zvýšené je zastoupení cizinců zaměstnaných ve stavebnictví a v odvětvích velkoobchodu a maloobchodu či opravy a údržba motorových vozidel. V předešlých letech bylo však zastoupení mužů ještě výraznější.

Mezi zaměstnanými cizinci až do roku 2009 vždy převažovaly osoby ze zemí mimo Evropskou unii. V roce 2010 poprvé převládli zaměstnaní cizinci z EU nad cizinci z ostatních zemí. Zaměstnané cizince můžeme rozdělit do dvou základních kategorií – cizince evidované na úřadech práce (jedná se o cizince, kteří jsou zaměstnaní a tato skutečnost je nahlášena na úřadech práce) a cizince s živnostenským oprávněním, kterých bylo ve sledovaném období pouze 20–30 %.

Zapojení cizinců do trhu práce v České republice má vliv nejen na ekonomiku republiky, ale také na situaci v domovské zemi cizince. Můžeme předpokládat, že zaměstnané osoby v ČR svým výdělkem podporují své rodinné příslušníky, kteří na území ČR nebydlí. To je patrné z podílu zaměstnaných na celkové populaci. Zatímco v Praze tvoří zaměstnané osoby 52,4 % celkové počtu obyvatel (VŠPS), u cizinců je tento podíl 67,7 %. Podíl zaměstnaných cizinců na cizincích celkem se ale postupně snižuje. To poukazuje na fakt, že cizinci se v posledních letech do Prahy nestěhují pouze na omezenou dobu za pracovními příležitostmi, ale postupně se zde i s rodinami usazují.

Jana Podhorská
Krajská správa ČSÚ
v hl. m. Praze